

Γλωσσική ανάπτυξη

**Εγωκεντρικός και
κοινωνικοποιημένος λόγος**

Τι σημαίνει εγωκεντρικός λόγος;

- Η επικοινωνία δεν είναι ο κύριος στόχος του παιδιού σε αυτή την ηλικία.
- Δεν έχει αναπτύξει την ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις γνώσεις και τις ανάγκες του συνομιλητή του.
- Το νήπιο εκφράζει τις σκέψεις του, τις ανάγκες, τις επιθυμίες του, θεωρώντας την πραγματικότητά του μοναδική και αυτονόητη για τον συνομιλητή.
- Αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα μόνο μέσα από τον εαυτό του.

Ο Piaget διακρίνει τρεις μορφές εγωκεντρικού λόγου:

1. Την **επανάληψη**, κατα την οποία το νήπιο επαναλαμβάνει ότι λένε οι άλλοι.
2. Τον **μονόλογο**, που το παιδί μιλάει μόνο του, χωρίς την παρουσία κάποιου συνομιλητή, και
3. Τον **συλλογικό μονόλογο**, ο οποίος παρατηρείται σε ομάδες παιδιών που, ενώ συνυπάρχουν, δεν κάνουν προσπάθεια να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και το καθένα εκφράζεται σαν να είναι εντελώς μόνο.

- Σύμφωνα με τον Vygotsky ο εγωκεντρικός λόγος είναι αυτός που κατά την ενηλικίωση εξελίσσεται σε εσωτερική γλώσσα.
- Είναι ένας τρόπος το παιδί να αμύνεται έναντι του άγχους και των απαιτήσεων της προσαρμογής στο περιβάλλον και όχι απλώς μια γνωστική ανωριμότητα.
- Σύμφωνα με τον Piaget, κατά το 6^ο έτος της ηλικίας ο εγωκεντρικός λόγος αντικαθίσταται από τον **κοινωνικοποιημένο λόγο**, μέσα από τον οποίο, το παιδί επικοινωνεί ανταλλάσσοντας πραγματικές πληροφορίες.

Γλώσσα και νόηση

--Ερώτηση:

Το παιδί σκέφτεται πρώτα μια ιδέα και μετά προσπαθεί να την εκφράσει με λέξεις ή η γλωσσική ικανότητα του επιτρέπει να κάνει καινούριες σκέψεις;

- Ο Piaget πίστευε ότι πρώτα αναπτύσσεται η σκέψη και αυτή μετά κάνει εφικτή την ανάπτυξη του λόγου.
- Άλλοι πιστεύουν ότι όντως, πρώτα τα παιδιά διαμορφώνουν τη σκέψη τους και ύστερα είναι σε θέση να την εκφράσουν, αλλά γύρω στα 5 με 6 χρόνια τους, η γλώσσα διευκολύνει την ανάπτυξη και την μορφοποίηση ιδεών. Δηλαδή χρειάζεται μια αμφίδρομη σχέση.

Καθυστέρηση της ομιλίας

- Η ομιλία δεν αναπτύσσεται με τον ίδιο ρυθμό σε όλα τα παιδιά.
- Κάποιο παιδί μπορεί να καθυστερήσει την ανάπτυξή του, σε σχέση με τους συνομιλήκους του και να ξεκινήσει με γρήγορο ρυθμό και να καλύψει την απόσταση.
- Ορίζουμε σαν καθυστέρηση το να πρέπει να φτάσει την ηλικία των 15 ή 18 μηνών για να πει τις πρώτες του λέξεις ή το να έχει φτάσει τα 3 του χρόνια και ακόμη να μην λέει πολλά πράγματα.
- Σε κάθε περίπτωση, η παρακολούθηση της εξέλιξης του λόγου και η πιθανή επέμβαση, θα πρέπει να ξεκινά πριν την ένταξη του παιδιού στο σχολείο.
- Η καθυστέρηση του λόγου συνήθως δεν είναι το πρόβλημα, αλλά το σύμπτωμα άλλων παραγόντων.

Αιτίες που οδηγούν το παιδί σε καθυστέρηση μπορεί να είναι:

- Ακουστική διαταραχή, που δυσκολεύει το παιδί στην πρόσληψη και την αναπαραγωγή της γλώσσας (Φωνητική Συνειδητότητα).
- Νοητική καθυστέρηση
- Ιστορικό με πολλές σωματικές ασθένειες που μπορεί να προκαλέσουν περιορισμό στις σωματικές του δυνατότητες.
- Συναισθηματική ανωριμότητα του παιδιού. Προκειμένου να μην χάσει την υπερπροστασία των γονιών παραμένει σε ανώριμο στάδιο (π.χ. ψευδίζοντας)
- Περιβάλλον φτωχό σε ερεθίσματα. Η σχέση με τους γονείς μπορεί να είναι πολύ επικοδομητική, προσφέροντας ερεθίσματα και κίνητρα στο παιδί για την ανάπτυξη της γλώσσας.